

A Pilis sziklaalakzatai

A hegység legmagasabb pontja: 756 m (Pilis-tető)

Legjellemzőbb kőzetek: triász korú mészkő és dolomit

A Pilis a Dunántúli-középhegység legmagasabb része. Sasbércecs vonulatai északnyugat–délkeleti lefutásúak, főként triász korú dolomitból és mészkőből épülnek fel. Legmagasabb csúcsa ugyancsak a Pilis (vagy Pilis-tető) nevet viseli, a Pilisszentkeresztől nyugati irányban magasodó, háromszög alakú, lapos tömb dél és kelet felé meredek lejtőkkel szakad le. A peremeken szelektív lepusztulásból visszamaradt sziklatornyok, szirtek, kőfolyások alakultak ki. A keleti letörés északi részén, a turistaúttal nem jelzett Vaskapu-szurdok felett két boltíves sziklakapu emelkedik. A rendkívül impozáns kettős képződmény neve Vaskapu. A nagyobb sziklaív szélessége 15, magassága 8 méter. Egykor feltehetőleg egy mára már eltűnt, felszakadt barlang részét alkották. A sziklamászóhelyként is közkedvelt Vaskapu a Pilisszentkeresztről induló zöld turistajelzés felől közelíthető meg.

A Vaskapu boltíves sziklaképződményét „Pilisszentkereszt Őrének” is tekintik.

A Pilis talán legismertebb és legfestőibb sziklaalakzata, a 328 méter magas Oszoly-csúcs (vagy Oszoly-tető) fehér sziklafala Csobánka keleti határában magasodik. A több mint 40 méter relatív magasságú csúcstről csodálatos kilátás nyílik a Pilis és a Visegrádi-hegység vonulataira. A felső triász, ún. dachsteini mészkőből felépülő Oszoly az ország egyik leglátogatottabb sziklamászó iskolája. Az orom négy részre tagolódik, a legfotogénebb rész a karcsú, toronyszerű Óra-szikla. A tető nyugati sziklás letörése csaknem 20 kisebb barlangot, kőfülkét rejt.

Nevezetes sziklaformák: a bal oldali képen a Nagy Kevély lábánál magasodó *Teve-szikla*, a jobb oldali felvételen a Csobánka határában húzódó Oszoly-tető oldalában kibukkanó *Óratorony* látható.

Csobánkától délkeletre húzódnak a Kevély-csoport csúcsai, a dolomitból felépülő Kis- és Nagy-Kevély, amelyek ugyancsak közkedvelt kirándulóhelyek. Az 534 méter magas, szép kilátást nyújtó Nagy-Kevély lábánál, Pilisborosjenő (észak-) nyugati határában magasodik a szemléletes nevet viselő, sárgás-fehéres-rózsaszínes színekben játszó Teve-szikla, amelyet az Országos Kéktúra útvonala is érint (helyesebben közvetlenül felette halad el). A szikla anyaga sekélytengerben képződött felső triász földolomit, amely aprózódásra hajlamos, könnyen porló kőzet. Egyes részeken azonban kovasavtartalmú, forróvizes oldatok járták át az összletet, ami jelentősen megnövelte az ellenállóképességet, a keménységet. Az ellenállóbb, átkovásodott részek kipreparálódásával képződtek az érdekes formájú sziklaalakzatok. A Teve-szikla alatt futó földúton északnyugat felé haladva lehet eljutni az „Egri várhoz”, amelyet az *Egri csillagok* filmváltozatának forgatásához építettek fel az eredeti vár lekicsinyített másaként.

szöveg: Csuták Máté
képek: Internet